

NAŠA SILOVA

Islaxi svakog četvrtka o...

Netisani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani netisaju, a...

Pojedini broj stoji 10 h. ras...

Mandić u Trstu. (Via Chiozza 8)

Oglas, pripisana itd. takaju i računaju se na temelju...

škole. Svako diete treba dakle do 39 cen...

Rečenice poljskih židova. Evo nek...

Od česa je stvorena žena. Jedna...

Starost — Indost. Obično se kaže,

Bez drugih dokaza upisao, navjestio i vjenčao...

Šta Vaše pismo. S jedne ruke uvidio...

lepinju sa svojim drugom dieli i s njim...

C. kr. fin. ravnateljstvo u Trstu objelodanjuje:

U smislu § 200 zakona 25. oktobra 1896...

Podnajmodavci imaju naznačiti svoje...

U smislu navedene zakonske odredbe...

Primjerke (formulare) za iskaze po...

U smislu članka 39. navedenog izv...

Ako su primjerki, koje sastave pod...

Od ovih obveza najmodavca oslobo...

Odredbu kazne za uzkracene ili ho...

Usljed § 201 zakona 25. oktobra 1896...

Kod stalnih dohodaka valja navesti...

Na osnovi u početku spomenutih za...

Formulari za prijave mogu se bez...

Kaznene odredbe, ako se učini krivih...

lini razpravni jezik na onom sudu...

Lanjske godine imala se je obdržati...

svi naši odvjetnici i njima podre...

sa vērskim i narodni duh. A to...

Primité pozdrav od sve Vaše bratje...

Vašega brata Vekoslava Špinčiča...

su svoje vile pevavice; koga su one...

vran sajačka, jer svi smo jednaki...

Zivotinja svaka odzivi bolje zimu i nepogodu, ako se valjano njeguje, dobro hrani. Tako i voćka. Hoćete li, da vam voćka valjano prezimi, moramo joj dodati snage za odoljevanje; valja ju dobro hraniti. Najviše treba paziti na bolje i nježnije voćke, da ne propadnu preko zime. Dobro nagnojene voćke bolje podnesu zimu, ma bile i nježnije, nego nenagnojene.

Voćke dakle treba gnojiti, ali čime? Najbolji je gnoj onaj, u kojem ima puno soli. Dobro je i konjsko i govedje djubre, ali nije toliko podesno kao ono. Progoreno i sagnjilo djubre dobro je, nu voćka polako iz njega vadi. Dok ovo treba da ga promoci, pa da ga žilice usisati; ono iz zahoda već je u mekse, pa ga žilice i te kako rabe i čaju. Osim toga preporučujemo i k gnojenje oko voćaka, samo ju valj blažiti vodom.

Kako da se gnoji? Gnojna truba dosta, ne hasni ako se i odvise gnoji, ne škodi, ka se ništa ne gnoji. Lakše je bujnu zaustaviti u porastu, nego krležavnu nati na bolji plod.

Ne valja gnoj samo razastri debla. Oko debla šire se u zemlji žile do neke daljine. Te glavne isisaju hranu iz zemlje; to je posa tankih žilica. Te baš sitne žilice nisu voćke, nego daleko od stabla; po tako daleko kao vršci stabla od zen toga treba odgnuti zemlju dalek stabla. Zato uzmite tanak ašov, pa pajte izpod stabla više rupa i s nje dobrog gnoja. Rupe treba da 50 centim. duboke, a čim si ih u gnojnom, zagri ih opel, da se ne snaga gnoja. U šljunkovitoj zemlji žile daleko, zato ne kopaj rupa z daleko izpod stabla.

Krivo čine oni, koji na li zemlji šire gnoj samo po površini. Li kiša, pa raztvari djubre, potroši travu, a voćka ništa. Koja je voćka dosti bujno rasla, ne moramo ji dodavati hrane. Ako je takva voćka radjala, moramo joj dodavati više Ako je voćka zaostala, pa izbijaj pupkovi, onda traži hrane, da i Ne dobije li hrane, sustati će i p Kad valja gnojiti voćku?

Svi se izkusni ljudi slažu u voćku valja gnojiti kasno u jesu vrijeti za sve voćke. Rod je u sabbat, lišće opalo, sokovi se k drvetu, ali žilice se ne odmaraju. baš one sve više usisavaju sok iz i to kolikogod mogu. U to doba ži bure kao crvi, pa što ne potroše, za kasnije vrijeme, za proljeće. kad sunce i voćku probudi iz sna. Kori gnojenje i s proljeća, nu tim će samo to, — da će voćka jače p ali ne će biti plod obilattji. Nu al s jeseni gnojiti, nego tek u prol kovi će se brzo raztvoriti od jake žege, i zemljine toplote, to će v tjerati u vis, pa će se onda pom gornja oka i pupovi, a dolnja će v dobiti. Mnogo zavisi od toga, što čovjek postići gnojenjem. Za sluć nam voćke smalaksale dugogoditi djanjenju. li: imamo mlade voćke još nisu sazrele u voćnjaku slućaja ta voćku gnojiti s pre ne ćemo da voćka puno re želimo da se voćke, da bujnije Ako smo takove voćke i raznoj ljeća, a na njima se ne pruz nagnojene, morati ćemo ih pe junu nagnojiti, pa u augustu i put, a onda će se pokazati blagotvor upliv gnojenja. Poslije toga ne vrijeti više gnojiti, jer bi sokovi vrlo dugo radili u drvetu, a mladice moraju sazrieti do jeseni, ako želimo da dobro prezime.

U ostalom svatko može kušati, kako hoće, jer zemljišta nisu sva jednaka, pa s toga jedno pravilo ne vrijeti za sve voćnjake. Ali svaki gospodar, koji hoće da

imno, odgaja voćke, nek pazi na sve pri-like kod svojih voćaka: na zemljište, na položaj, na klimu, na starost voćaka i na veličinu. Samo će tada uspjeti. Ni jedan čovjek za svoga vjeća nije toliko izkusio, da se može pohvaliti, kako sve zna. Pa zato u koliko, koji više motri i pamti, u toliko će više uzastojati, da ga priroda za njegov trud bolje naplati. Sve je dakle čovječje nastojanje u tom, da, prirodno podćini u svoju korist. Neke dakle svaki na svoju pokušava, a mudrovanje, izvi-janje i hvalenje ne vrijeti ni poture. Pokušaji dakle nek sa smišljeni — pa će

Prilog broju 68. „Naše Sloge.“

Razne viesti.

Supruga nadvojvoda Frana Ferdinanda, austrijskog priestolonasljednika, rodila je ovih dana — sina. Jer se je nadvojvoda morao kod svoje ženitbe sa groficom Kotek odreći pravo do priestolonasljedstva za djecu, koja bi se u tom zakonu rodila, pišu magjarske novine, da Magjari ne priznavaju te odreke, te da smatraju novorođenog zakonitim priestolonasljednikom.

† Emil Zola, slavni francezki romanopisac, preminuo je u Parizu ponedjeljak noć usljed zadusenja ugljikom. Koli on toli njegova supruga legoša na počinak, nu obojicu omamio ugljik tako, da su jutrom našli Zolu mrtvog, a suprugu mu omamljenu, te ju brzo lječnička pomoć spasila iz ždricla smrti.

Veliko pronevjerjenje kod „Länderbanke“. Eduard Jelinek, činovnik kod glavne blagajne „Länderbanke“, pronevjerio svotu u iznosu od 4,600,000 kruna i zatim je pobjegao, te se utopio u Danavu. Eto, kamo dovajda čovjeka strast za igrom na burzi.

Grozna nesreća na otoku Stelliji. Prošloga čedna nabrekli su rieke i potoci usljed strašne oluje i velike kiše u okolici grada Catania. Središte strašnog opustošenja bio je gradić Modica. Neznatna rieka, koja teče sredinom grada, razlila se je i poplavila sav dolnji dio grada. Na stotine osoba našlo je u valovih rieke svoju smrt, a najmanje ih je isto toliko nestalo. Sve vinograde i voćnjake uništila je voda, te sa sobom odnela svu marvu. Vlada poslala je vojničvo u mjesta, što ih je zadesila nesreća. Za ublaženje biede pućanstva priređuje se zak. osnova, koja će se radi odobrenja iznieti pred parlament.

Kako iz Sirakuze javljaju, iznosi do sada broj osoba, koje su u Modici zaglavile, 300. Čete i pućanstvo neumorno rade oko spasavanja unesrećenika. U Pozzalu i Donnafugati izbacilo je more mnogobrojna mrtva tjelesa. Mnogo je osoba nestalo. U Sortinu je trajala oluja 15 sati, te je prouzročila znatnu stetu. U rici Anapo nadjena sa također mrtva tjelesa. More je bilo uzburkano. U noći od petka na subotu razbite su dvie ladjice, ali je njihova momčad spašena. Usljed neprestane kiše sveudilj rasta rieke. Polja se nalaze pod vodom. Jedan je most porušen. U Cataniji su odredili državni inženiri, koji onđje borave, da se izprazni više ugroženih kuća. Šteta, što ju je po-

IZVRSTAN MED!

Već prošle godine naručise mnogi prijatelji kod mene i po više kutija vrcanog meda. Kako nisam posjedovao veliku zalihu, to nisam ni mogao svima ni svakome udovoljiti. Dajem s toga ovime na znenje, da je na mom pčelinjaku ovogodišnja proljezna i ljetna berba meda dovršena. Originalnu limenu kutiju od pet kilograma izvrsnog vrcanog meda prodajem za svotu od 10 kruna. Poštarinu plaćam, za vrstnoću

vodnja prouzročila u mjestu Scicli, također je neizmerna. Do sada je onđje prodadjeno šestdeset mrtvih tjelesa, i to najviše stanovnika u Modici, koji su u petak zaglavili, pa ih je voda dalje odnela. Oružnici vrlo revno učestvuju u radnjah oko spasavanja. U Catanu su dvie osobe usmrćene, dočim je jedne nestalo. Talijanski listovi probičuju polresne pojedinkosti o nesreći u Modici. Šteta, što je prouzročena u pokrajini Sirakuza, cieni se na pet milijuna lira.

Glavna skupština iredentskog društva „Dante Alighieri“ obdržavana bijase prošloga petka u talijanskom gradiću Sieni pod predsjedanjem bivšeg ministra, senatora, poznatog Pasquale Villari. Predsjednik Villari progovorio je obširno o zadaći društva te o svojem posljednjem putovanju po naših pokrajinah, odnosno o utiscih, koje je na tom putovanju zadobio. Skupština je prisustvovala među drugimi odličnjaci također zastupnik talijanske vlade, državni podtajnik ministarstva izvanjskih posala Alfredo Baccelli. On je također govorio na skupštini izruživ njoj pozdrav talijanske vlade. Tim je talijanska vlada javno priznala ono, što se već odavna govorilo i pisalo izvan Italije, da talijanska vlada složno radi sa iredentskim društvom, da ga tajno podupira, da se s njim istovjetuje u sredstvih i u ciljevih.

Na skupštini bijahu pročitana obširna izvješća, razpravljani razni predlozi i stvo-ren zaključak, da se sazove buduću skupštinu u Vidim (Udine).

Bezsrnamni klevetnik. Trščansko židovce od prošle nedjelje hoće da dokaže kako imade pravo talijanski senator, bivši ministar kraljevine Italije i sadašnji predsjednik iredentskog društva „Dante Alighieri“, da posjećuje talijanske škole u naših južnih pokrajinah. A kojim pravom? Lahko židovčetu za pravo. Villari pokazao je kao ministar prosvjete u Italiji riedke strukovnjačke vrline, a kao predsjednik višeg naukovnog zavoda u Firenci nije učinio koraka izvan kraljevine a da se nije svuda zanimao za javnu obuku u pokrajinah, koje posjećuje. Kao takvomu valja dakle po sudu onog listića, da se otvaraju svuda širom vrata svijju skola? Na Ricci, primjerice, isle su mu na ruku sve školske oblasti, pak zašto nebi i drugđoje? Tako mudruje trščansko židovče.

Nu da opravda još bolje svog stičenika i njegovo postupanje u naših pokrajinah, dalo se je židovče i na bezsrnamnu klevetu.

Svi znadu — kaže ono — da bi bili odnošaji Talijanah na istočnoj obali ja-

Prvo slovensko skladište pokućstva
ANTONA ČERNIGO

TRST
Via di Piazza vecchia 1, u kući Marezzi,
podružnica stolarske zadruge u Gorici.

Skladišta u Solkanu — Trstu.

Tvornica sa strojevnim obratom.

Svaka je konkurencija nemoguća,
jer je pokućstvo iz prve ruke.

dranskoga mora kud i kamo bolji, kad bi im bili suplemenci iz Italije poslali samo jedan dio od one svote, koja je stigla Niemcem i Slavenom preko državnih granica — otvoreno bez ikakvog sakrivanja.

Hoćete li bezsrnamnijeg klevetnika nego li je ono židovče?! Njemu je poznato, da dolaze austrijskim Slavenom podpore iz prekodravnih granica otvoreno i bez ikakvog sakrivanja!! Pak da nije ovdje na mjestu ona poznata: reci mu, da ti nereće? Ali ako mu je to poznato i kad se to događa bez sakrivanja i otvoreno, tad će on stalno znati komu se te svote šalju, od koga i koliko. Van dakle, bezsrnamni stvore — sa imeni, sa osobami sa svotami, sa bili kakvim podacem. Nu zaludu nam je čekati tvoje odgovore, jer ti lažeš znajuć, da bezsrnamno lažeš. Od klevetnika pak k tomu čifuta, nemože se boljeg očekivati.

Zloglasni Pierotić odsudjen. Glasoviti provalnik u zazod sv. Jeronima u Rimu, zloglasni Pierotić sjedio je dne 18. o. mj. na obluženičkoj klupi pred zadržalnim sudom. Tužen je bio taj junak žalosne uspomene radi toga, što nekakvom sramotnom pripoviedkom hoće izmamiti od jednog poštenjaka veću svotu novca. Sud ga je odsudio na šest čedana zatvora.

Za one drzovite provale slavile su talijanske novine Pierotiča kao junaka i kao uzor dalmatinskog rodoljublja a danas ga nazivlju svi skupa „il famoso Pierotič“. I tako prolazi svietska slava!

Hrvatsko dobrotvorno društvo i Aucklandu. Splitskomu „Jedinstvu“ javljaju iz Aucklanda (Nova Zelandija), da su tamošnji Hrvati odlučili osnovati „Dalmatinsko-hrvatsko dobrotvorno društvo“, čim je učinjen prvi korak za udružjenje Hrvata u Novoj Zelandiji. Bilo sretno!

Novi hrvatski dnevnik. Hrvatski rodoljubi u Osijeku osnovali su hrvatsku tiskaru, te su od 1. listopada počeli izdavati hrvatski list, i to dnevno, u veličini ili formatu „Obzora“. Taj novi list ima naslov: „Hrvatska rječ“. Dao Bog, te bilo njihovo poduzeće herićetno i cralo i napredovalo na korist i dobro hrvatske domovine i hrvatskoga naroda!

70.000 litarah crnila. Uprava grada Parisa, priestolnice Francezke, baš je sada na početku školske godine nabavila za svoje pućke škole 70.000 litarah crnila i platila je za nju 8000 franakah, tako da litar crnila stoji 11½ centimah. Ovo množvo crnila čini se u prvi mah silnom količinom, ali valja uzeti na um broj djece, koja polaze pućku skolu. Do 180.000 dječakah i djevojčićah polazi pariške pućke

mi dopošljete po pošti še šest steklenic zgoraj imenovanega vina.

Dr. R. Färber

c. in kr. stabi zdravnik.

V Gorici, dne 16. junija 1901.

Razprodaje se u izkazmah u Trstu, Istri, Dalmaciji, Primorskoj, Gorickem, Tolminskem po K 2-40 steklenica.

Mjestni zastupnici traže se u svim selima i gradovima Istre, Gorice, Trsta i Dalmacije. Ponude se šalju na

Glavno zastupstvo „Croatiae“ u Puli.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list

Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari.

Odgovorni urednik i izdavatelj Josip Hainz — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Malčić u Trstnu. (Via Chiozza 8.)

Borba za pravo.

Nаша tršćanska drugarica „Edinost“ donijela je u broju od dne 20. pr. mj. vrlo važan članak pod gornjim naslovom, u kojem je živim bojama ocrtała naša borba na tršćanskom zemaljskom sudištu, da naš jezik zadohije ravnopravnost, koja mu je zajamčena državnim temeljnim zakoniti, te da već jednom prestane ona u nebo vapijuća krivica, da nam sude sudci, koji nas ne razumiju.

Povod gornjem članku dala je neka porotna razprava, na kojoj je neustrašivi tršćanski odvjetnik dr. Gustav Gregorin zastupao obžutnika i služio se tekom cijele rasprave izključivo slovenskim jezikom. Prostor lista nam žalibože ne dopušta, da članak taj u cjelosti donesemo, te ćemo samo glavne stvari i misli iz njega izvaditi.

Dne 17. pr. mj. sjedio je na obžuteničkoj klupi pred tršćanskom porotom neki Ivan Štrk iz Saleza na Krasu, obžutun radi umorstva, a službenim braniteljem bio mu je imenovan dr. Gustav Gregorin.

Posto su toli obžutenik koji svjedoci slovenske narodnosti i posto se je iztraga slovenski vodila pred kotarskim sudom u Sežani, bili su svi zapisnici u Sežani i u Trstnu sastavljeni u slovenskom jeziku, te se i na raspravi pročitao prevod talijanski sastavljene obžutnice, posto obžutenik ne zna nego slovenski.

Već sama ta okolnost, da je državni odvjetnik na temelju svih tih zapisnika, koji su bili izključivo slovenski, i uzprkos tomu, da je vrlo dobro znao, da obžutenik i svjedoci ne znaju nego slovenski, postavio obžutnicu na talijanskom jeziku, pokazuje nam najbolje, kako se na tršćanskom sudu i kod držav. odvjetništva tumači razvikani članak 19. drz. temeljnih zakona, koji proglašuje sve zemaljske jezike ravnopravnim i državljaniom zajamčuje uporabu njihovog materinskog jezika u školi i pred svimi oblastimi. To je kršenje zakona od onih, koji su postavljeni da štite i provodjaju zakone, te je zloporaba, koju bi se moralo jednom već kazniti i gospodi kod držav. odvjetništva

kazati, da nije narod, među kojim žive, za njih već oni za narod, koji jih svojim žuljevi uzdržaje. Nu državni odvjetnici u Trstnu ne sastavljaju obžutnicu za obžutnika, da ovaj znađe zašto i kako se ga toži; štа njih briga, dali ih obžutenik razumije; njima je glavna stvar, da ih porotnici i sudbeni dvor razumije, da bude obžutenik pod svaku cieniu kažnjen.

Usljed zloporabe pristubilo je državno odvjetništvo na izričiti zahtjev branitelja uredovni prevod obžutnice, koji se je obžutniku na raspravi pročitao — čime je i državno odvjetništvo i zem. sud najbolji dokaz pružilo, kakova je to monstruznost, sastavljati proti Slovencem samo talijanske obžutnice.

Posto se je zatim branitelj uvjerio, da skoro nijedan od prisutnih porotnika, koji su imali suditi, ne razumije niti rieči slovenske, poslavo je obširno obrazložen ustmen i pismen predlog, da se rasprava odroči za istu delegira drugo porotno sudište u okružju višeg zem. suda, koje će obžutenika razumjeti i pred kojim će se moći obžutenik dostatno braniti. To je zahtjevao u imenu pravednosti i čovjekoljublja do obžutenika, koji je bio. tužen rad zločina, koji se kazni smrtnom kazni.

Nu što se je dogodilo? Molba za delegaciju, koja je bila uručena predsjedniku sudbenog dvora i upravljena na viši zem. sud, koji po zakonu ima: da ju rieši — tu molbu odbio je a limine predsjednik sudbenog dvora i otvorio raspravu! To prelazi svaku granicu ustrpljenja i pravednosti. Premda se je jurve u sličnih slučajevih manje važnosti, kao n. pr. radi uvredle postenja, na odnosni predlog prenese raspravu i molba podstrta kompetentnom višem sudištu, i premda je isti dan isti predsjednik slišan predlog odposlao naprijed i raspravu odročio — u našem slučaju, gdje se se je išlo za život, odbio je sasna. utemeljen predlog i držao raspravu!

Obžutenik je bio prikraćen na svojem javnom pravu, morao je slušati njemu nepoznat jezik a nije mogao da se brani — i bio je osuđen na smrt!

Rabilo se je doduše tumača, koji je tumačio porotnikom obranu obžutenika, nu tumač

u jednu ruku ne može da točno i savjestino prevadja i da učini svojim pripovjedanjem na porotnike onaj utisak koga bi učinilo izravno obćenje obžutenika sa porotnici, a u drugu ruku uporaba tumača kod nas je dozvoljena samo za one jezike, koji nisu sudbeni jezici, kao primjerice ruski, češki, francuski itd., nipošto pako za jezik domaćeg autohtonog pučanstva, koji sačinjava ogromnu većinu okružja tršćanskog zem. sudišta.

Hadu toga prosjediova je dr. Gregorin proti toj očitoj zloporabi, nu njegov protest ostao je glas vapijućeg, a samo se po sebi razumije, da njegov inače vrlo krasan obrambeni govor, nije mogao učiniti na porotnike onaj utisak, koga bi bio učinio, da su vješti slovenskom jeziku, jer su ga čuli tekaz iz drugih ustiju, u prevodu, skrćenog i Bog zna kakvog.

Ovo je drugi put, da je dr. Gregorin govorio slovenski pred tršćanskom porotom i obadvu puta digla su smradna tršćanska čifuska službena i neslužbena glasila nebo i pakno proti njemu, predbacujuć mu, da pretvara sudbene dvorane u političke arene i da „mjesto da“ vrši dužnost branitelja, slovensku propagandu i politiku. Kolike li tu drzkosti, bezobzirnosti i gnjusobe!

Njemu dakle, koji je htio riešiti obžutenika predlažući, da ga sudi porota, koja će ga razumjeti i prema tome suditi, predbacuje se, da nema srca, da je sakrivio, što je Štrk osuđen na smrt, a njih ne peče sarjest, što su odsudili na smrt čovjeka, kōmu je bila oduzeta prilika, da sudcima razlozi što i kako se je dogodilo, te da time dokaže svoju eventualnu reovnost! I žlobnici novinarski, sram vas bilo i Boga i ljudi, vas, koji smatrate nas Slovence i Hrvate živinami i bezpravni stvorovi, koje vodite u klaonice i timo ih osuđujete na smrt; a da ih niti saslušali niste!

Retena glasila talijanske „camorra“ postavila su se izprva na stanoviste, da je morao dr. Gregorin govoriti talijanski iz čovjekoljublja prema porotnikom, a drugi dan priznaše otvoreno, da jih ne šare briga radi čovjekoljublja ni do porotnika; već briga oko toga, da uzdrže gospodstvo talijanskog jezika, koji da je

jednini razpravni jezik na onom sudu! Samo se po sebi razumije, da jih je u toni bezobzirnom naziraju talijanskog kao izključivog razpravnog jezika podunirao i sam g. predsjednik, koji je u tom obzirnu postao glasoviti sa onom izjavom u raspravi „Podmetnik Kršić“, i koji je u ovoj raspravi neprekidno na obpaže i prigovore branitelja odgovarao izključivo talijanski i istomu predbacio, da ga izživlje.

Lanjske godine imala se je održavati pred istom porotom rasprava proti uredniku Camberu, a ne samo da nije htio nijedan talijanski odvjetnik preuzeti službenu obranu, već se megusobno dogovorili, da ga nijedan ne smije braniti; i tu se je našao jedini odvjetnik dr. Gregorin, koji ga je branio i to u talijanskom jeziku, polazeć sa istog stanovšta, sa kojeg je i u našoj pravdi pošao, a time je najbolje dokazao, da on poznaje dužnosti branitelja, da poznaje načelo čovjekoljublja i ravnopravnosti, te da ne tjera politiku, ondje gdje joj mjesta nema.

Mi smo u velike zahvalni tomu značajnomu i zaslužnomu odvjetniku, da je već ovo po drugi put svojom slovenskom odnosno hrvatskom obranom pred tršćanskom porotom probio ledinu, i dokazao, da ova ova jezika imaju i moraju imati isto pravo, košto i talijanski jezik i da se mora svakoga ne samo suditi i saslušati u njegovom materinskom jeziku, već da se ga mora postaviti pred njegove „naravne“ sudce, koji ga razumiju i koji mogu s njim neposredno obćiti.

Nu dočim naša drugarica „Edinost“ preporučuje našim zastupnikom u car. vieću, da se svojski zauzmu, da se jednom već i u praksi provede razvikana jezikovna ravnopravnost pred javnimi oblastimi, napose pred sudovi, mislimo mi, da bi se tomu zlu najprije i najbolje doskočilo time, kad bi svi naši odvjetnici i njima podredjeni osoblje napustili već jednom onu nesretnu popustljivost i kojekakve obzire, bilo prema svojim drugojezičnim kolegama, bilo prema činovnikom, koji ne poznaju naš jezik, te da se svuda i uvijek, zastupajuć Slovence i Hrvate, izključivo služe tim jezikom i odrešito zahtjevaju, da se

P O D L I S T A K

Sladke uspomene.

II.

Mili mi prijatelju!

Suze kadkada i od veselja teku. A lakve su po mojem licu tekle, kad sam čitao Vaše pismo. S jedne ruke uvidio sam kako se može čovek sam, samo ako ima dobre volje; mnogo naučiti. A to ste Vi, Milenko. Nebi Vas moglo sram biti da ste u osmom razredu pa da onako pišete tako zblijla pište hrvatski. Za to uvek mi bude drago Vaše pismo. Samo tako napredujete, pa ne bojte se: budućnost Vas lepša čeka. — S druge ruke i opet sam; uvidio; da ste svi ujedno mladji zastavski željni nauke; željni obrazloženja, željni napredka. Samo Vam valja hrane

duševne pružiti, pa Vi ju odmah probavljate. Dakako slabija je hrana pšerna, slabije se po njoj nabrađuje, ali početak je. Svi narodi u svojem začetiju pčevali su. Rimljani i Grci imali su svoje „muž“, koje su budile živahne mladiće, koje su poticale rāstužene muževne da su tako mogli pegazati, zajahati i pčevati svomu narodu svakojake pšerne. Slavjani imali su svoje vile pevatiće; koga su one za druga uzele, taj je pevao da se je sve ozvanjalo po bregovih i dolinah, po šumah i ravnicah. Pa k tomu smo i tako sretni da nam je Orfej — pred njim su pšesale i ovce, i ista stabla kad je svirao — ostavio svoju liru te se tako svojim pšernom uzdižemo nad druge narode. Da kako i sada ima; pšelnikov, ali u manjini su. Veći dio piscevi bavi se naukom.

Do novijih vremen malo se je činio u Kastvu pšerna a još manje znanje i

nauka. Bio je koji ter koji da je išao u škole, svršio nauke, postao popom ili čim drugim, a nije ni pomislio na svoj zavičaj. Napitan tuđjom knjigom, tuđjimi običaji, nije ni mario za svoje. Nu tako nije smelo ostati. Duh slobode, duh nauka, duh narodnosti morao je i na naša vrata doći; pa ne samo na vrata gospodstva, nego i na vrata građanska, a mora i na vrata seljačka, jer svi smo jednaki pred Bogom. Na vrata građanska jur kuca, jer je prag pokoraćio. — Tomu ste mi svjedoci Vi mladici i dševjke kastavske. U Vas se jur ori narodna pšerna, Vi se pribrajate na zabavno-poučne novine, Vi kupujete knjige, Vi napredujete; u Vas vrije jur hrvatska krcva, u Vas bije jur hrvatsko srce, iz Vas diše jur hrvatska duša. Samo napred! Na mladiti svet stoji. Vesela nam majka, kad budu naše majke svojoj dšeci ulivale u mladjahno

Islazi svakog četvrtka o

podlo.
Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani neuzimaju, a nefrankirani neprimaju. Pretpisani su postaricom stoje: 12 K u obće, a u godinu 6 K za oćaka, a na godinu 11 K za oćak, od 1 K 17 na pol godine.
Izvan carvine više postarica. Mića i utisaje se u Pull.
Pojedini broj stoji 10 h, zastali 20 h, koji u Pull, toli izvan iste.
Uredništvo i sprava uredit se u Tiskari J. Krmpotić i drug. (Via Smanca) kamo nekog se nastavljuju sve pšerne i pred-plate.

Vékoslava Špinčiča bogoslova III. god. u Gorici 1870.

svi zapisnici pišu u tom jeziku, da se svi podnesci koje mu dragi vrsti rješavaju u jeziku, u kojem su pisani. Uspjeh bi bio tim lakši, što svi, i činovnici i inojezni odvjetnici obćenito priznaju za naše pravo, samo je naša popustljivost kriva, što to pravo nije već oživotvoreno.

Na posao, dakle gospodo narodni odvjetnici! Dr. Gregorin probio je tvrdu ledinu, a budete li svi složno koracali njegovim stopama, naš će jezik bez postojanja zastupnika i oblasti svetkovati naskoro i na sudu dan pobjede.

Sjećamo predplatnike, da smo današnjim brojem nastupili zadnje četvrtgodište. Mnogo je predplatnika još, koji nisu podmirili niti prvi četvrt godine. — List „Dom“ piše: *Dužnike molimo, neka nas ne uvađaju u napast, nego neka nas i sebe oslobode od zla druga, t. j. od duga.* — *Toj molbi pridružuje se i uprava „Naše Sloge“.*

Sjećajte se
„Družbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Franina i Jurina.

Fr. Ma će bi reč, da već nehode naši ljudi k onemu butigaru va Kasteluru? Jur. Zač da ima sada tri tabelle, a prije bila je samo jedna.

Fr. Aj vero mora bit ča drugo.

Jur. Ha, pitaj barbu Marka Legovića, morda će on znat.

Fr. Si ča čul, po ča j' hodil Krstić va Tinjan?

Jur. Su mu ju pak dali?

Jur. Jezero vrazi da su, zač da se ni fermal sve do staciona va Sv. Petre od žumi.

Fr. Ter ča j' mogal teč onako bolan? Jur. Nebudi trbilo ne, kakov bolan.

Fr. Aj da je pisal susem va Trst, da nemore va peržan, zač da j' bolan.

Jur. Vrag mu je!

Fr. Ča, da se teta, Stana srdila na Ročinu i njegovu ženu?

Jur. A kako neče, sirota, kad je već sin ne pozna, a nevišta joj kaže: „Kosa, mi se no parla ščavo: mi se sada talianka, moje de forestal de Pola“.

Pogled po Primorju.

Paljsko-rovinski kotar:

Osobno vjesti. Gosp. Janko Grahov, predsjednik osiguravajuće zadruge „Croatia“ u Zagrebu, prispio je sa supruginom u Pulu na nekoliko dana. — Gospođin dr. Vilfan stupio je u pisarnu dra. Laginje kao koncipijent. — Dobro nam došli! — Gosp. Jak Jakac, namjestnik učitelj na učiteljuštu u Kopru, imenovan je privremenim glavnim učiteljem isto tamo.

† Ivan Peršić. Jučer o podne došla nam je nenadana viest, da je na svom posjedu u Kranjčićih umro posjednik i vrli rodoljub Ivan Peršić. Znali smo, da je opasno obolio, ali da će takve posljedice nastati i tako brzo, to si ni mislili nismo. Eto, tako onaj znameniti kraj — naša savincenština — gubi muža, koji je svojom fizič i svojim uplivom mnogo koristiti mogao. Priprosti seljački sin, svršiv šk. podčastnik u mornarici svoju vojničku službu, uredio si prekrasno imanje i počeo baš najlepšom muževnom snagom raditi o boljkim imovine i domovine svoje, kad ga eto nenadana i hitra smrt ugrabi obitelji svojoj. Neka mu bude blaga uspomena med narodom i lahka domača gruda, a obitelji naše iskreno sauećešće nad nedoknadivim gubitkom.

Pop Buzolčić — alturski delegat? Kazu da je pop Buzolčić odlučio — za slučaj, kada bi ga presv. biskup htio iz Altura premješliti — razpopti se te umoliti, da se njega, kao alturskog posjednika, imenuje obćinskim delegatom alturskim! Ideja nije loša — bilo bi više slobode i pašovanja.

„Gešoft“. Javili smo, da je smradni „Popolo Istriano“ donio neku viest proti odboru za podignuće spomenika pok. cesarici Jelisavi. Ono, što ti ljudi u toj krpetini napisu, neopozivlja, ako je i neistinije, jer se nehoje porote. Stranke su — radi toga prisiljena popravljati „Popolove“ laži u drugim novinam. Tako je gornji odbor dao izjavu proti „Popolu Istrianu“ u listu „Giornaletto“ kao „Comunicato“: te zato morao sigurno i platiti dobru pristojbu. Ako se pomisli, da uređuju, upravljaju i tiskaju „Giornaletto“ oni isti ljudi, koji uređuju, upravljaju i tiskaju i „Popolo Istriano“, tada si možemo misliti, na kakovom moralnom stepenu stoje takovi ljudi! U jednom listu napadaju, da mogu u drugom za popravak biti dobro plaćeni!

Bezobrazno! Na uglovih grada osvnuti su ovih dana talijanski oglasi naše slavne podestarije, kojima su pozvani izsluženi vojnici na kontrolnu smotru. To isto će morali izjecati i svi delegati u poreznih obćinah, koje spadaju pod Pulu, čitajući u nedjelju pred pukom ove oglose.

Radi se o porezu u krvi, kojemu smo svi državljani podvrgnuti, a zna se da te stvari obavija obćino politička oblast ili za nju obćina u takozvanom prenesenom djelokrugu. Zakon i pravica zahtjevaju pak, da ti oglasi budu u jeziku puka ili gdje ima više od jedne narodnosti u jeziku svake, dok je običajan u zemlji. Zato i daju političke oblasti te oglose po naših krajevih u talijanskom i hrvatskom jeziku.

Ali u Puli je drugačije: sior Rosselli od kapetanata sporazumno s kumoin si Rižizijem od obćine prenese stvar na ovu posljednju, a pošto se zna, da Rizzi ima zadaću — kako je sam rekao — očuvati pomoću c. i k. ratne mornarice neoskrvrajen talijanski značaj (!) obćine, tad je pojmljivo, zašto su rečeni oglasi samo talijanski. To je netužna bezobraznost, da se u takvim stvarima prezire naš jezik, onaj jezik, kojim se neki kružovi rado služe kad treba Hrvate pozivati na protjevanje krvi za čara i za Austriju. Al naravski, sada treba maziti i tešiti Kalabreze, jer su sirote prevedč trpili u zadnje doba, kad je čar imao

doći i došao u Pulu, vjerni i odani kako jesu!

C. kr. poštanski ured u Puli otvorio je u ulici Arsenale Nove prizemne prostorije za predaju pisama, dočim u prijašnjim prostorijama na trgu Alighieri bili će samo izdavanje pisama. U odijelu za predavanje bili će posebna vratašćica za privatne i za službene posiljke.

Ratni brod „Salgotvar“, nakon skoro godinu dana putovanja, povratio se jučer jutro u Pulu. Iz Pule je otputovao bio 5. oktobra prošle godine.

Razpisana je služba poslužnika kod c. kr. kot. suda u Puli. Natjecati se mogu izsluženi c. i k. podčastnici te dokazati znanje jezika. (Za Pulu mora znati dotični i hrvatski). Molbe je slati predsjedništvu c. kr. okružnog suda u Rovinj do 3. novembra 1902.

Porinacem ratnog broda „Babenberg“ obavili će se svečanim načinom u subotu u brodogradionici „San Marco“ Trstu. U svrhu blagoslovljenja istoga otputovali su iz Pule u Trst župnik, mornarice Monsignor Pavao Ukeđniček te kapelani veleć. gg. Ambroz i Pipan.

Šišanci proti svojemu župeupravitelju. Doznajemo, da je prigodom posjeta presv. biskupa Flappa u Šišanu pred njega stupilo poslanstvo nekih šišanaca te se potužilo proti svome župeupravitelju Demariniu, jer — čujte i ne tuđite se! — jer da u crkvi propovjeda više hrvatski nego talijanski! Što jim je presvjeliti odgovorio, neznamo. Doznajemo i to, da je veleć. Demarinio umolio presvjeloga za promjenjenje: „Kako se vidi, Talijanom neugadljaju više niti svećenici, koje je odgojila „Lega Nazionale“.

Iz Altura piše nam kmetška ruka: Presvjiliti biskup bio je dne 23. t. mjeseca u Alturi krizinat djecu; lipo su ga Alturci dočekali i radovali mu se, da barem sada će njihovoj volji ugoditi i smjovlat se na njihovo molenje; ali zaludu molbe, koje su pisali i dali ustmeno i pismeno pridanj glade više študnih delih popa Buzolčića i zaludu uzdisanje tužnoga puka. Ipak Alturci su svoju najposlednju želju kazali presvitlomu biskupu: 15 dana dali su vrimena za odstraniti Buzolčića iz Altura. Ako bi se stogod novoga dogodilo, što će biti kriv? — Presvitli biskup je predika dne 23. t. mjeseca da Alturci imaju lipu crkvu. Istina je, da je lipa crkva, ma je čast otača i praotaca naših, koji su; dragi Bog zna na koji način, zadržali svoje zemlje i komunalne, ali sada je doša jedan „prete modello“, koji nam je velik dug na naša ledja naprto bez nikakve potrebe. I koliko adicionala plaćaju tužni Alturci! Oni, koji poznaju pismo, samo neka opaze na porežnom uredu u Puli: suze će oblit jednoga po jednoga Alturca, koji misli zase i za tužnu svoju dicit. Čitali smo stare knjige i čuli smo za stalno od naših starijih govornika, da Altura je najbogatije mjesto sa komunalim u ovoj okolici od kotara Pule; dakle vidite bračo, kako gre stvar naopak.

Alturci, dok je doba uzimite vašu administraciju i vašu palicu u ruke i sami vladajte po vašoj volji sa svojim, a ne da tuđinci imadu vas vodit žedne priko vode. Odmu na posao, svi složno, vi kmeti naprid, a drugi svi sliditi će vas.

Pazinski kotar:

Hrvatski dječel odpravljeni sa talijanske gimnazije (!). Trščanskomu „Zidovčiću“ pišu ovih dana iz Pazina, da bijaše upisano u prvi razred tamošnje talijanske prkos-gimnazije 20 djaka, a dvojicu, da je ravnateljstvo ođbilo, jer da bijahu Hrvati i nepripravni za onu školu.

Čitajući ovu viest podvojili smo o njezinoj istinitosti, i nismo se varali. Nam je bilo teško vjerovati, da bi Hrvati poslali svoju djecu u onu protunarodnu školu. U njoj imade možda polovica naše djece, ali to su djeca narodnih odpadnika ili

talijanskih podrepnica i prodanaca. Svistnoga Hrvata neima hvata Boga nijednoga u onoj prkos-školi.

Kako je dakle sa onom dvojicom Hrvata — koju da je ravnateljstvo ođbilo? Evo kako: Odpadnik-Krstić odvoje je 2 ili 3 djaka iz Kastavćine u Pazin, da će ih upisati u talijansku gimnaziju i da će ih uzdržavati podporom zemaljskog obćora i talijanskog podpornog društva. Ti djaci jesu sinovi poznatih narodnih odpadnika: iz sela Spintići i Jušići. Neimajuć ni pojma o talijanskom jeziku a k tomu bez talenta, rekoše im u Pazinu, da su zreli za ovce pastii, ali nipošto za gimnaziju. I tako je Krstić svoje buduće „duhtore“ i „albukate“ dopeljao natrag doma po onoj našoj: „Martin u Zagreb, Martin iz Zagreba“. Eto, to su ti tobožnji hrvataki djaci, koje nehtjedose pazinski talijansi.

Sjednica obć. zastupstva u Pazinu obdržavala se dne 29. pr. mj. Na istoj je obć. zastupnik Mrach predložio izpravak župnika glede jiti poznatog događaja u Pazinskoj sjednici, da naime c. kr. viši biskupnik Rovis i c. kr. bilježnik dr. Čech nisu glasovali zahvalu cesaru za dar doznatih crkvam u Ceroviju i Zamasku. Zahjevao je, da se izpravi u smislu, da iz glasovanja je on pitao razjašojenje, te kad mu je bilo dano, da je on u ime manjine izjavio, da će i oni glasovati za taj predlog, ali da nije bio dan ponorno na glasovanje. Tu priliku je upotriebio, da se nabaci na „Našu Slogu“, kao da je ona lažljivo i zlobno izvjestila, a zastupnik dr. Costantini još je tomu dodao, da je to „spijunaza“. Načelnik dr. Kurelić nije dao mjesta izpravku, konstatirajući da odmah iza kako je bio postavljen predlog, je zastupnik Mrach zamolio za razjašojenje, koje mu je bilo dano, i jedva tada postavljen predlog na glasovanje, ne odav isti Mrach nikakve izjave u ime manjine.

Kod predresa proračuna za g. 1901. izjavio je dr. Costantini, da akoprem on i drugovi nisu bili članovi ondašnjeg zastupstva, ipak neće glasovat za odobrenje obračuna, jer da nemaju povjerenja u ono zastupstvo i jer da je bilo uvijek neprijateljsko prema gradu Pazinu.

Odgovorili su mu zastupnici dr. Trinajstić i Grašić, ustanovivjući da današnji proćvat Pazina imade se zahvaliti jedino nastojanju stranke, iz koje je poteklo prvašnje zastupstvo, dočim da je stranka, kojoj pripada dr. Costantini, nastojala unistiti grad Pazin, i to pomicenac predložnim zakonom o razdijelbi obćine i gradnjom nove istarske željeznice.

Iza toga bio je odobren proračun, kaošto uz kratku debatu takodjer proračun za god. 1903.

Na dnevnom redu bilo je takodjer odobrenje izvanrednog troška za doček cesaru. Tu je izjavio zastupnik dr. Costantini, da on i drugovi će glasovati za odobrenje svega troška izim onoga za nabavu nekih „ruskih“ zastava (g. doktore, pak Vi nam spođitujete „spijunazu“ Op. sl.), kojimilo se privredilo nakit, jer da Istra sa takvim zastavami nema posla, i jer, kako ga uvjeravao neki politički činovnik, niti N. V. cesar niti vlada ne vide rado tih zastava.

Podućilo se je na to g. zastupnika, da se tu ne radi o „ruskim“ zastavama, nego o zastavi naroda, koji sačinjava 93% pazinske obćine, a da ga je valjda zasoreve vojske prisrije na onu zastavu i podnjom za cesara krv lije.

Naravski, da je trošak u cijelosti od većine zastupstva odobren.

Obćinski izbori u Tinjani. Nadošli željno očekivani dnevi obć. izbora u Tinjani. Koli hrvatska toli maćja — talijanska stranka pripravljala se pod sve boke za ove izbore; razumije se; na različiti način: Hrvatska na podlozi pravčnosti, iskrenosti i poštenja; talijanska pako da ravno rećemo rabila najogavnija i naj-

odliza sredstva, nedostojna svakog čovjeka. Agitacije bile su nerazorne i neopasne! Biele mjeseci, dapače preko godinu dana blestavali su naši odurni prodanci praze pazinske gospode, nagovarajući jih, neka se zagroze svojim dužničkom biranjem Hrvatima: „ćete, nećete, morate, s nama ili sutra van iz kuće“.

Krvopijne pazinske odazvale se volji i želji tinjanskih mačića, pak neprestane siljali pozive, prieteća pisma u Tinjan, Kringu i Sv. Petar. Ne samo to, već pod poraš pozivali jih na sastanke u Pazin i Sv. Petar, kamo su nadolji Krstić i drugi novi Krstić-Peterlin, sadašnji kapelan u Bračičtu, pred osam mjeseci kapelan u Tinjanu. Nadamo se da će ovaj svećenik slobiti zasluženu plaću i to do mala, a našim Gračičancem preporučujemo jedino, da na njega pazi i da se njega čuvaju! Nadalje nije failio žerila ni pišaje, a Judin novac evinkao je u žepu prodanaca. Poslo se na kontrat a sve na račun tinjanskog i svetopetarskog spasitelja.

Začje dane dali se puče na krmovnička djela, na sažiganje sjena (kao monasposjek kapuru i kukuruze. Malo dana prije izbora, a navlastito jednu večer prije, razstrikali se agitatori, prodanci po svih selih, posle pol noći usudili se tući na pojedina kućna vrata, zvat i izbormike da se dignu, nagovarali jih, prietilji jim, citajući „Pravu N. Slogu“, crnili i ogovarali naše svećenike i prvake, zatim, gnjeli jim u ruke talijanske glasovnice, govorili jim među drugima, da Hrvati neće se niti pokazati, pak ako i dodju, da će jih namlatiti itd. itd. Upravi radi grozno je pristinja ostalo je mnogo naših kod kuće, te pobjeda nije bila sjajnija. Na dan izbora pako postavili se, na razkršće i na puteve. gdje se opela grozili našim biracem, urličući i zviždujući za njima!

Sto da rečem o onom što se zbijalo u pojedinih talijanskih kućah! Opeta grozilo se, pilo, žeralo, pušilo itd. pretvarajuć jedne ljude u prave živine. Na placi pako dočekali su izbornike pazinski ljudozderi, pak metnuli ovoj gnjusnoj, smrjadnoj agitaciji pečat. Nije tu manjkal ni Camus, ni Mrach, ni Constantini, ni zagriženi Ujčići.

Bilo jih na pretek — i svi su lovili lievo i desno. Toliko kažemo, da su Talijani, koji mačkom i silničnu ruku drže, na najniž stepen spali. Uprkos svoj agitaciji, kako je jur javljeno, naša stranka ostala pobjednicom. Protivnikom je u tjehna strasilo sa utokom, jer da je komisija odbila mnogog njihovih biraca (Kada bi to i istina bila, nebi joj smjeli zamjeriti upravu oni, koji su majstori u tom posiu. Ur.)

C. kr. kot. sud u Pazinu odsudio je pred par mjeseca obćinskog redara radi toga, što je u službi postavio ruku na podanika talijanskog, koji se je nabacivao uvredama na obćinske redare. Proti tomu talijanskom podaniku sud nije postupao, a nije pripustio, niti one svjedoke, koje je redar naveo na svoju obranu. Prošlih dana bila je utočna razprava u Rovinju, kako je sama naravski i opravdano, redar je bio riešen. Mi toga nebi niti iznašli ovdje, ali eto već 4—5 puta je isti sud odsudio pazinske obćinske redare, i uvijek na njihov utok bili su kod druge molbe riešeni. Simptomatično, zar ne? Medjutim osudu prvog sudca redovito popravljuje židovsko-talijanska štampa sa obćinim napadaji na obćinsko redarstvo, dočim riešite drugog suda ne prima niti na znanje. Tako se redovito zavadjja i vara obćinstvo.

Razpis učiteljskih služba. — U Pazinskom kotaru popuniti je nadučiteljsko mjesto II. reda sa hrvatskim i talijanskim nastavnim jezikom u Pčinu, a mjesto ravnajućeg učitelja II. reda sa hrvatskim nastavnim jezikom, a talj. kao predmetom u Boljunu. Molbe je uložiti do 20. o. m.

Hrvatska štaonica u Lindaru pozivlje svoje članove na glavnu skupštinu,

koja će se obdržavati u nedjelju dne 5. oktobra poslije večernje, sa obćinim dnevnim redom. Odbor.

Velika nesreća se proših dana dogodila u Kršikli obitelji Luke Blaskovića. Žena mu je potuđila, te u časovih ljudosti pojnila bi kojekakve šete u kući. To joj je supruga dotjeralo do takve očajnosti, da se je sunovratilo s visoke pećine i ostao na mjestu mrtav. Tako su drobna djeca lišena jedine podpore, koja njim preostajala.

Koparski kotar:

Iz Buzeta pišu nam 24. pr. mj. Umolvavam Vas g. uredniče najuljudnije, da blagovolite uvrstiti u cieni: „Našu Slogu“ ovo par redaka, da se kraj toliko tužaljka i naricaljka čuje bar i po koju utješljivu. Na kakvom je stupnju jošte konobarstvo u ovoj našoj tužnoj Istri — ne treba tek da spominjemo. Naša „Gospodarska zadruga“, koja je u zadnje vrijeme po prvim lječnicom teskih gospodarskih rana u ovom kraju, potražila je i toj bolesti, pozvav iz Trsta učitelja poljodjstva, zaslužnog g. A. Strekelja, da se poda na lčenje bar u ovo ljetno doba, kada rana ponajviše kvvari.

U nedjelju, dne 21. pr. mj. imali smo sreću imati međ nama g. A. Strekelja. Na poziv buzetske gospodarske zadruge skupila se u družvenom vrtu kod Rečica (sv. Ivan) preko 120 naših seljaka, da čuju iz ustiju rečenog gospodina ono, što oni jošte ne znadu, ono, što bi im po Bogu i zakonu morale škole i učitelji te reke već u mladim godinama u srca usadivjati. Ali — što će silnikom do pupuće, već ti oni šakom se priete i u tminu te gojače, tobožnjom prosvjetom sunce ti krijuč. Neka ih, biti će, ako Bog dađe, i sunca.

Ponajprije pozdravi prisutne, veseleć se, što su se u tolikom brčju odazvali pozivu, tumačeć svrhu i cilj sastanka i zeleć ujedno, da bi urodio žudjenim plodom. Predoči ljudstvu na kakvom je jošte niskom stupnju konobarstvo u Istri, što je glavni uzrok, da je našim vinom zatvoreni put preko granice Kranjske, dočim bi mu se lahko tržište otvorilo u Štajerskoj, Češkoj, Moravskoj, pa čak i u Galiciji, kad bi se vino priugotavljalo onako, kako se ima. Da nije tomu tako, uzrok je, što nema poljodjelskih škola, maleni broj poljodjelskih učitelja, al bit će u dobrom delu i nemar, dotično znanje naših seljaka, onom poznatom: „Tako su naši stariji, — bilo je dobro — sledhino im stopo!“ Poduči ih nadalje, kako treba postupati kod trgatbe, maštenja grozdja, vrienja, pretakanja, kako bielim, tako crnim vinom, pripisujuć ne malenu važnost čistoj zdravoj bačvi. Preporučii gospodarom, da si svatko od njih nabavi mrežu, pomoću koje se odjeljuje jagode od ljoska (repova) jerbo su ljoske (repovi) otrov vinu rad tvrdoće i slaba okusa, što mu daju. Pokaže ljudstvu zorno, kako se u moštu mjeri slador i kiselinu. Ljudstvo je pozorno slušalo, zalećivajuć govornikatumacitelja pitanjima i povladom. Maidane svi dadoše si s mjesta naručiti kroz ovdješnju „Gospodarsku zadrugu“ toll preporučamo mrežu.

Na koncu zahvali se zasnosno u ime sviju dr. Matko Trinajstić, blagajnik „Gosp. zadruge“ na tolikom trudu i liepom tumačenju g. A. Strekelja, spominjuć nekud tužnije, da je možda ovo zadnji put, što je taj odlični gospodin među nama kao apostol i ranar gospodarskih rana, buduć odlazi u Goricu.

Prisutni uskliknuše gromoviti „Živio“ g. A. Strekelju, kao što i dr. M. Trinajstiću, prisutni istaknu prije rastanka vruću želju, da bi doskoro bila i Buzetčina usrećena jednim učiteljem poljodjelstva. J. G.

Porečki kotar:

Novi talijanski konzularni agent u Poreču. Dosadašnji konzularni agent kraljevine Italije u Poreču markiz i barun

Benedeto Polesini zaslio se te časti, koju je prepustio svomu prijatelju Anđelu Danelonu.

Trži se trgovac sa 3000 K glavnice. U Sv. Luciji kod Oprtija za iznajmiti je liepo uređena kuća i trgovina mješovitom robom: Tko želi potanje obavesti, neka se obrati na pred. g. Josipa Knava, kurata u Topolovcu (p. Oprtali).

Voloski kotar:

† Jakov Apol. Baša u Lovranu umro je prošle subote u 76. godini dobe svoje. Razeviljenoj obitelji naše iskreno saučeste, pokojniku podielio Svemogućii vječni mir!

Trst.

Zašto šute službeni jaslar! Poznata je činjenica, kako nastoje službeni jaslar i Trstu zabašuriti svaki dogodjaj, koji baca tamno svjetlo na tamošnju vladajuću kliku ili koji odkriva tajne i javne spletke tamošnje iredente. Tako smo doznali iz izvanjskih listova za „Krasa“ čin čifutskog listića, koji s jedne strane širi iredentizam, s druge se tovi na vladinom koritu. Tomu listiću pripisala je, naime gospođe Irma d'Adami, da počasti uspomenu pokojne gospođe Vardacca K 25, koje bi bilo imalo uredničtvo predati radničkom odboru za podignuća spomenika blagopokojnoj carici i kraljici Jelisavi. Čifutski listić nije htio primiti rečeni iznos, već ga je s prezirom odbio.

Zar nebi bilo vriedno, da to zabilježite i vi, službeni jaslar!?

Poturica gori od Turčina. U nedjelju obdržavala je talijanska sveučilištna mladež iz Istre, Trsta i Gorčke glavnu skupštinu novoustrojenog akademičkog društva „Innominata“ (Neimenovana). Prije skupštine posjetile djaci gradskog načelnika u gradskoj viećnici. Tuj izmjenile pozdrave i odzdrave. Skupštinu obdržavaše u kazalistu, kao da se radi o kakvoj komediji. Privremeni odbor položi račun o svom djelovanju, pročitaše razne izvještaje, odabraše nove odbore t. j. po jedan odbor za Trst, Istru i Goricku. Na koncu pozvava zastupnike Hortisa i Bennati-a da govore. Ovi se odazvaše te pregovorise o nadi talijanskoga naroda. Ovako pozivaje nekoga da govori, jest talijanska osobitost. Prijatelji „govornika“ s njim se valjda prijke dogovore, da će ga pozvati, te slatnu vikati: parli Hortisi! parli Bennati!

Poslije podne bila je za skupštinare i pozvanike ili prijatelje gostba u prostoran talijanskog „gombalackog“ društva. Kad je mladimce rujan vince razvezalo jezike, dadoše se na gorovancije i na prepirke. Do zivane prepirke došlo je osobito između dvojice potomaka rimskih obitelji Rasčković i Gaživoda. Ona dvojica latinčaća prepirali se o tom, tko li je od njih veći Talijan. Odluka bijaše veoma teška, jer teče u žilah obojice čisto latinska krv. Pitanje ostalo je za sada neriešeno, a skupštinar zaključise, da su obojica „najeveći“, dočim kažemo mi, da je poturica gori od Turčina.

Razne primorske viesti.

Tko je kriv? U nekih stranah Istre nije već kišilo, puna četiri mjeseca, te je usljed toga ne samo zavladała silna suša, koja je sve unistila, već je nestalo pitke vode za ljude i za blago. U gradovima, gdje imadu vodovode ili bunare, prošao je narod kojekako, ali na selu, gdje nema živih voda ni vodovoda, ni dostatno vodnjaka, tamo je narod silno trpio, a nekud trpi i danas. Po više starih daleko morali su ljudi po vodu ili nogam, ili na životinji ili na vlastitih ledjih.

Nestajući vode očutili su isti gradjani glavnoga (I) i slavnoga (II) grada Poreča, za koje bi se držalo, da bi morali biti har vodom dobro obskrbljeni. Ali porečka gospoda nepobrinuše se za zdravu i pitku vodu ni za sebe, a još maje za one ne sretnje suobćinare, koji stanuju na selu.

Porečki gradjani, koji neimaju svojih cisterna, moraju piti vodu iz kaljuže ili kala što se nalazi izvan grada i u koj se stiče blatna voda iz smrjadnih cesta i blica. Ali i takove im je vode nestalo, te je natelnic morao zamoliti vojnu upravu u Puli, da joj od tamo pošalju na carskom brodu pitke vode.

Nije teško pogoditi, kako je našem nevoljnomu narodu u onoj obćini, koji se nalazi izvan grada, a koji stenje pod petom porečke gospode.

Poput Poreča ostao je bez vode i drugi talijanski grad i to jedan između najvećih — naime Vodnjan. I tamo vozilo se po željeznici iz Pule vodu, jer je nebijase više ni za ljude ni za blago.

Skoro u svih obćinah puljskoga kotara nestalo je vode, te je narod morao iz daleka dovažati ju, da neskapa od žeđje on i blago mu.

Još gore prošao je naš narod u izvanjskih obćinah porečkoga kotara, osobito u onih obćinah, kojim su na čelu talijanska zastupstva. Ona bo nebrinu se ni malo ni za škole, ni za puteve, ni za vode na selu, pošto im je glavni posao potalijančenje našega naroda. I sami talijanski listovi moraju priznati, da je naš puk na vanjšćini silno zanemaren. A tko je tomu kriv? Nitko drugi nego li talijanska gospoda, koja se za drugo nebrinu, van za to, kako bi ga za sve vieke u svojih šakah sputana držala.

Kad bi se talijanaške obćinske uprave iole brinule za duševni i tjelesni boljak sviju obćinara, nebi danas bilo u Istri toliko biede i nevođe i nebi se naš narod morao toliko mučiti i ubijati, da dodje do kabla vode. U tom obziru morala bi biti talijanskim upravam obćinah Istre uzorom obćinska uprava našeg dičnog Kastva, koja je učinila za svoje obćinare u pogledu dobave vode više nego li su učinile sve talijanaške uprave Istre za svoje obćinare naše narodnosti. A što bi ona tek učinila, da imade dostatno podpore od viših oblasti, a manje zapriekah!

Talijani proti Talijanom! Prošle nedjelje dovezao je parobrod „Pentoroso“ izletnike iz Trsta u Izulu, u najčišći talijanski gradić Istre — što se narodnosti tiče. Među tršćanski izletnici bijaše i radnikah iz blažene Italije, kojih imade sada u Trstu na hiljade. Kad su se izletnici vraćali iz grada na parobrod, sledila je četa izulanskih gradjana trojicu talijanskih radnika sve do parobroda. Tuj se oboriše na jednoga od tih radnika, udarajuć po njemu kao po živini. On jedra uteče pod palubu a progoniteli njegovi za njim, gdje ga stadoše na novo lemati. Odatle prolijerani, skupise se na mulu, odakle ga pozivavaše van iz parobroda sa „porchi de Italiani“.

Izulanci se umirise jedra na posredovanje kapelana parobroda, koji je stupio na most, što no spajaše mul sa parobrodom zapriječiv ponovnu navalu na „regnicole“, t. j. Talijane iz kraljevine. Tršćanske židovsko-iredentske novine snebivaju se od čuda i srama radi navale na „Talijansku braću“ od strane izulanskih Talijana.

Oni će se stalno malo obazirati na psovke i pogrde tršćanskih židova i iredentaša, jer, jedno, što nemare za njihove psovke, a drugo što znadu najbolje sami, koliko su im „regnicoli“ pogibeljni na kopnu i na moru, otimljuć im svuda komadić kruha.

Izulanski Talijani nisu stalno navallili na radnike iz Italije bez ikakva razloga. Oni su ho poznati kao najmirniji i najradeniji talijanski gradjani Istre. Njim su dakle morali nanesti teške uvredie „talijanska im braća“ prije nego li su na njih navallili. Ali o tomu šute mudro spomenuti listovi. Oni će radje i laglje pogrditi i opsovati i rodjenoga brata, nego li budi koga „regnicola“.

U ostalom moglo je igrati kod tog sukoba ulogu i pitanje kruha, jer je u

naše strane navrhilo toliko radnika iz gladne Italije, da je domaćim radnikom teško doći do zalogaja kruha. Bilo što mu dražje, namá nije žao ovdje ustajeviti, da se je taj sukob dogodio između samih Talijana.

Talijanski nadzornik — za austrijske škole! Javili smo u predzadnjem broju, da je bio u našem Primorju bivši ministar kraljevine Italije i sadašnji predsjednik zloglasne družbe „Dante Alighieri“, senator Pasquale Villari. Iz Primorja pošao je na Rieku, a odatle u društvu s nekim Bachichem u Dalmaciju, gdje da je pregledavao i nadzirao talijanske škole, koje tamo ustraja „Lega Nazionale“. Iz Dalmacije vratio se je opet na Rieku, gdje je obišao sa gradskim načelnikom i sa učiteljstvom tamošnje gradske škole. Prisustvovao je i predavanju te se je o napredku vrlo povoljno izrazio.

Za njegovog boravka u Istri bijahu na žalost talijanske pučke škole zatvorene, jer bi je bio inače stalno posjetio; da vidi i čuje napredak školske, djece pak da izvesti talijansku vladu u tom, kako se u Istri pripravlja i našu djecu za majku Italiju. O tom bi se bio osobito osvrđoćio u „Leginih“ školah u Kolombanu, u Zrenju, u Humu, Labiču, Vabrigi itd., gdje se na stolne naše dječice otudiju našemu narodu i pripravlja za „veliku ideju jedinstva“. „Novi“ nadzornik za talijanske škole Istre, Dalmacije Rieke itd. (valjda i Trsta i Gorike. Op. slag.) ponio je stalno najbolje utiske sobom u Italiju, te će svoju vladu radoštno izvestiti o napredku u talijanskih školah u naših pokrajinah.

Pošto živimo u najtišnijem savezništvu i prijateljstvu sa Italijom i pošto je g. Villari za sada bez službe, stavljamo našim visokim krugovom predlog, da dokine sve zemaljske nadzornike za talijanske pučke i srednje škole naših pokrajinah i da imenuje generalnim nadzornikom bivšeg ministra Villari-a, koji će taj častni posao jeftinije a možda i bavao obavljati. Tako će se pristediti 15 do 20 hiljada forinta a g. senator Villari kretati će se slobodnije u talijanskim školah naših pokrajinah, jer će imati i službeni značaj!

U Zadru je čitela četa talijanaških bezposlica na mrtvo ime izemala naša tri čovjeka: novinara Kisića, književnika Katalinica-Jeretova i knjižara Šarića. Toga je već bilo, i prije, ali ovo je već strašno i tu već nema šale. A ne bi čovjeku bilo toliko ni žao, da su to bili Talijani, koji su Hrvate izemali, — nego su to bili potalijančeni! Ta jedan se od njih zove Štapanović! Ne vidi li se po tom, kako zlo rade oni, koji dopuštaju, da se hrvatska djeca odgajaju u nemaru za svoj jezik i za svoj narod! A to čine i mnogi Hrvati. Koliko ima i u Zagrebu dalmatinskih Hrvata, koji nikad ne progovore hrvatske riječi, nego bez prestanka među sobom „ko za ti vol“ govore! A kako je tek u Dalmaciji! Tim se i tako se sve po malo utire put talijanskomu jeziku, talijanskomu čitanju, a onda i talijanskoj misli. U ostalom već je zadnji čas, da se oblasti iz Zadra premjeste u Split, pa da Split bude glavni grad Dalmacije. „Dóm“.

Razni prinosi.

Podružnici družbe sv. Cirila i Metoda u Puli darovao je g. Fran Glaser, posjednik u Puli K. 2. Hvala!

Za družbu sv. Cirila i Metoda za Istru pripisao gosp. Tomažin Josip iz Ljubljane K 2-69 kao prispjev od „Lloydove slovenske družbe u Ljubljani“. Hvala — pa le naprej tako!

Listnica uredništva i uprave.

Gosp. J. G. Hvala i preporučamo se za buduće. Živili!

Objava.

P. n. gg. članovi Bratovštine Irv. ljudi u Istri pozivaju se ovime na redovitu glavnu skupštinu, koja će se obdržavati u Narodnom domu, u Kastvu u četvrtak dne 16. oktobra o. g. u tri sata posle podne sa navadnim dnevnim redom.

Osmer Bratovštine Irv. ljudi u Istri.
Kastav, 30. septembra 1902.
Predsjednik: Mije Laginja.

VINSKIH SODOV

od 16 hl. do 40 hl. velikih predaja po niski ceni

Louis Praschnikerjevo oskerbištvo,
Kamnik (Stein) — Kranjsko.

Tvornica pokucstva dvorskog dobavljača IGNACIJ KRON

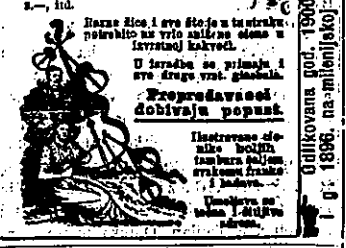
TRST — BEČ.
Tvornica u Beču u vlastitim zgradama.
Kuća utemeljena god. 1849.

Na zahtjev šalje badava:
ilustrovane popisne, originalne nacrti, osnova, pregled sobnih namještaja.
Najveća solidnost, elegantnost i jeftina cijena.

Najbolje tabare izrađuju i prodaju J. Stjepušin u Sisku.

Blaznina po m. 1.00, 2.00, 3.00, 4.00, 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00, 25.00, 26.00, 27.00, 28.00, 29.00, 30.00, 31.00, 32.00, 33.00, 34.00, 35.00, 36.00, 37.00, 38.00, 39.00, 40.00, 41.00, 42.00, 43.00, 44.00, 45.00, 46.00, 47.00, 48.00, 49.00, 50.00, 51.00, 52.00, 53.00, 54.00, 55.00, 56.00, 57.00, 58.00, 59.00, 60.00, 61.00, 62.00, 63.00, 64.00, 65.00, 66.00, 67.00, 68.00, 69.00, 70.00, 71.00, 72.00, 73.00, 74.00, 75.00, 76.00, 77.00, 78.00, 79.00, 80.00, 81.00, 82.00, 83.00, 84.00, 85.00, 86.00, 87.00, 88.00, 89.00, 90.00, 91.00, 92.00, 93.00, 94.00, 95.00, 96.00, 97.00, 98.00, 99.00, 100.00.

Blag. gosp. GABRIJEL PICCOLI, lekar.

dvoriti zeličnik Mj. svet. povelja u Ljubljani.
Potrijem sprejem steklenje Vaše tinkture za želodac, katero moram najtopleje vsakomur priporočati, k ju rabim, jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot izborno učinkujoče zdravilo služila pri želodčnih in črevesnih boleznih.
Krnja, 13. maja 1897.
Miroslav Leitner c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodac sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko veselo potrjujem in to tinkturo za želodac le priporočam vsem, ki trpe na želodčni bolezni.
Strassoldo (Primorsko) 6. marca 1898.
Karol grof Strassoldo.
Se prodaja v lekarnah v Gorici, Tolminu, Trstu, Istri in Dalmaciji po 30 vin. steklenica.

ZAHVALA.

Za izraze sočutja ob kratki boleznii in prezgodnji smrti naše drage

BOŽENE,

za poklonjeno cvetje in obilno udeležbo pri nje pogrebu, zahvaljuje se najsrčneje

žalujoča rodbina
Slavoja Jenko.

PODGRAD, 27. septembra 1902.

Marko Zović

krojački majstor
u PAZINU (u kući gdje se nalazi ljekarna k. sv. Cirilu i Metodu)
preporuča se p. n. občinstvu, i posebice pako veleč. gosp. svećenicima, učiteljima itd., za naručbu svakovrstne obuče u najfinijoj ili najproštorij tkanini. Odiela imade također gotovih u različ. koli. za odrasle toll za djecu; zatim haveloke itd. Cijena raznih odijela i haveloka jest prama: vrtil od 5. do 20. forinti. Drži obilatu zalihu raznih tkanina za odijela na mletar, osobito onih iz Jägerdorfa; prima naručbe za odijela po majeri, koje izvršuje u najkraće vrijeme uz osobitu pažnju bez bojazni utaknice.

Prvo slovensko skladište pokucstva.

ANTONA ČERNIGOJ

TRST
Via di Piazza Vecchia 1, u kući Marozzi
prodavača stolarstva zadrage u Gorici.
Skladišta u Solkanu - Trstu.
Tvornica sa strojevnim obratom.
Svaka je konkurencija nemoguća. Jer je pokucstvo iz prve ruke.

RODOLJUBI!

kupujte samo Cirilo - Metodijske žigice!

Istarska Posujilnica u Puli.

Prima zadrugare, koji uplaćuju zadrugnih dielova jedan ili više po kruna 20.
Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član istoga 4 1/2 % kamata čisto bez ikakvog odbitka.
Vrača na štednju uložene iznose do 100 K bez predhodnog odzaka, iznose do 400 K uz odzak od 8 dana, iznose do 1000 K uz odzak od 14 dana, a tako i veće iznose, ako se nije kod uložena suglasno ustanovio veći ili manji rok za odzak.
Zajmове (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i zadružnice uz garanciju.
Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati pr. p. i 3—7 sati po podne; u nedjelju i blagdanima osim jultija i augusta mjeseca od 9—12 prije podne.
Društvena pisarna i blagajna nalazi se u Via S. Maria br. 5, primerno lievo, gdje se dobivaju pobliže informacije.
Ravnateljstvo.

L. Malitzky

urur i srebrnar.
Via Sergia 65. POLA. Via Sergia 65.
preporuča
Omega, Longines, Schafhaus vra za žep u zlatu, srebru i platini koje su najtočajlje ure-kazalnice.
daje ura-budilica „Jugend“, sobnih satova raznih kovina i vrsti, svakovrstnih zlatnih i srebrnih stvari, n. pr. prstena, naušnica, narukvica, lanaca, igala, gumba itd., sve najprikladnije.
za darove o prilici sv. poruke (barme).

